

הנאוון רבי אפרים גרינבלט מעמפיס, טנסי

באתי בזה לאחל לכם ברכת מזל טוב שהגעתם להוצאת קובץ ח"י וכן לבית היוצר הגדול של ישיבת נזר התורה שהגיע לשנת י"ח. מזמן הוצאת גליון הראשון עד ובכלל כה, אני עובר בעיני על הגליון ואני מוצא סיפוק רב בתוכן שבקובץ, דברי תורה חדשים גם ישנים בכל מקצועות התורה. קובץ מיוחד במינו שזכותם להוציא לאור זה ח"י פעמים. כה תזכו להמשיך בהוצאת נזר התורה עד ביאת גואל בקרוב בימינו. חזקו ואמצו והמשיכו במפעלכם החשוב מפעל הפצת תורה ברבים.

המאחל לכם כל טוב,
הדו"ש הטוב,
הרב אפרים גרינבלט

נבעלה לפסול לה

נבעלה למי שפסול לה, ראיתי במנחת חינוך (מנוח ט"ג) שהוא הדין גם כן כאן, ואם כן לאו דוקא נבעלה לעכו"ם אלא כל שנבעלת בעילת איסור בזה חייב בפדיון הבן, שהרי פקעה ממנה קדושת כהונה והיא זרה. ועיין שם ברש"י דכתב דהיא זרה, ואם כן נפקע ממנה דין של קדושת כהן וממילא חשובה כזר. ועיין בחידושי הרשב"א (ע"ה) וסיים שם: כל שנתחללה ונפסלה מדין כהונה קאמר. וכן משמע מרש"י (סח): יעויין שם.

ויוצא לפי זה דבת כהן שנבעלה לפסול לה דילפינן לה מבת כהן כי תהיה לאיש זר שנפסלה מן התרומה והוא כזר לא הוי רק הפקעת קדושת כהונה בלבד אלא דין פסול זכות שהוא פסול הגוף, ובת כהן שנישאת לישראל חלוק מבת כהן שנבעלה לפסול לה, דבנישאת לזר אף דעל פי דין היא זרה, מכל מקום אין זה אלא מצד שהיא קנויה לזר ונפקע קדושתה וממילא דין זר עליה, אבל מכל מקום

בבכורות (מז). אמר רב פפא בדיק לן רבה כהנת שנתעברה מעובד כוכבים מהו, ואמינא ליה לאו היינו דרב אדא בר אהבה דאמר לוייה שילדה בנה פטור מחמש סלעים, ואמר לי הכי השתא בשלמא לוייה בקדושתה קיימא, דתניא לוייה שנשבית או שנבעלה בעילת זנות נותנין לה מן המעשר ואוכלת, אלא כהנת כיון דאי בעיל לה היא זרה, ע"כ. וכתבו בתוס' ד"ה אלא כהנת דקדושתה מגופה אתיא כשמתחללת פקעה קדושתה לגמרי, ואמרינן בגמ' מר בריה דר"י אמר משמיה דרבא אפי' דאיעבר מישראל. ויש לחקור אי רבא מודה ליה לרב פפא לדינא, ועיין בזה. (וע"ש בשפת אמת ד"ה בגמ' א"ע"פ).

הרמב"ם פסק (בפי"ח מהל' ביטורים ה"א) לוייה המעוברת מגוי בנה פטור, וכהנת המעוברת מגוי בנה חייב שהרי נפסלה אמו מן הכהונה בבעילת הגוי, (ועיין ע"ס כול"מ ובחידושי ר' חיים הלוי בפ"ו מאיסורי ביאה ה"ט). ואיך הדין אם

ובראב"ד כתב על דברי הרמב"ם שאין זונה אלא מחייבי כריתות, ומיהו כל הפסולין לבא בקהל אם יבואו עליה פסולה מן הכהונה ומן התרומה, אבל ללקות משום זונה לא.

ועיין בחזו"א (סי' טו"ס ק"י) דכתב דדעת הרמב"ם היא דכל הני דמרבין שנפסלו בביאת פסולין הרי הן בכלל זונה, ואע"ג דמקרא דזונה לא היינו פוסלין אותם כדפריך שם בגמרא אשכחן לתרומה לכהונה מנ"ל, ולא קיי"ל מזונה, מ"מ אחר שנלמד איסורין ק"ו מגרושה הרי הן בכלל זונה, והיינו דאמרינן גילוי מילתא בעלמא הוא, היינו גילוי, ביאור שם זונה האמור בתורה הוא, עכ"ל.

ובאמת כך מבואר במאירי שכ' וז"ל: כל שנבעלה לפסול לה נעשית זונה להיות כהן לוקה עליה, ואף שלדעת הפוסקים שלענין מלקות לא נעשית זונה אלא מחייבי כריתות, מ"מ כל שנבעלה לפסול לה נעשית זונה לינשא לכהונה וכו'. ומשמע מלשונו דילפינן מכי תהיה נעשית זונה.

ואפשר לומר דאפשר לבאר המחלוקת התוס' והרמב"ם באשה שנפסלה לכהן, דלהרמב"ם לוקה רק משום זונה ולהתוס' לוקה נמי משום אשה כי תהיה, ובאמת יש להסתפק בהני נשים שנאסרו לכהן האם האיסור הוא איסור ביאה כשאר איסורי ביאה או דאיסורו הוא מדין חילול קדושת כהונה דכמו שאסור לכהן ליטמא למתים אסור הוא באשה שנפסלה.

ועיין ברש"י שכ' כיון דאיפסלא לתרומה ממילא איפסלא לכהונה, מפני שתרומה היינו קדושת כהונה. ועיין שם כמו כן בריטב"א. ובאמת יש לעיין בזה דבשלמא תרומה תלויה היא בקדושת כהונה אבל ההיתר לינשא לכהן לא מדין קדושה היא, שהרי זרה נמי מותרת

כהנת היא, מה שאין כן בנבעלת לפסול לה נעשית זרה גמורה דהוי פסול הגוף, אם כן כהנת אשת זר עדיין מיקרי כהנת ולא הוי פסול זרות מצד עצמה, אבל בנבעלת לפסול לה הוי פסול זרות מצד עצמו. [ועיין בערוך לנר ובקרן אורה דף נז מה שכתבו לענין תרומה].

ונראה שלויה וישראלית שנבעלו לאסור להן, מה שנפסלו מתרומה וכהונה הוא לא מטעם איסור לבד, אלא מפני שנפסלו מקדושת כהונה, וחל בהן דין זרות כבת כהן שנתחללה שפקע ממנה קדושת כהונה על ידי בעילת איסור, ולפי זה גם כן בלויה וישראלית אפשר ללמוד פסול כהונה מקל וחומר, דגם בלויה וישראלית אפשר לומר דאינו אלא גילוי מילתא, משום דגם הן אוכלות בתרומה מפני ששייכות בקדושת תרומה.

ועיין בתוספות (מג"ד"ה הכא דהקשו למה לי דכתב רחמנא זונה לא יקחו כיון דזונה אסורה בתרומה קל וחומר דאסורה לכהונה מגרושה דשריא בתרומה ואסורה לכהן כמובא ביבמות דף סח, ותירצו דאצטריך לאו בזונה דלוקה תרתי.

והרמב"ם (כפ"ח מהל' איסורי ביאה ה"א) כתב: כל הנבעלת לאדם שהיא אסורה לו איסור השהו בכל או לחלל שנעשית זונה וכו', ובהלכות תרומות כתב דכל שנעשית זונה או חללה אסורה בתרומה מקרא דכי תהיה לאיש זר.

וקשה מדוע לא כתב הרמב"ם בהלכות איסורי ביאה דלוקה שתיים על לאו דזונה ועוד על הלאו דבת כהן כי תהיה לאיש זר, הא בדף סח ילפינן מכי תהיה לאיש זר דנבעלה לפסול לה נפסלת מן התרומה, ופסול לכהונה ילפינן מקל וחומר וחשיב שם גילוי מילתא בעלמא, וצ"ע.

ביאה, וא"כ אף דילפינן דכל הנבעלת בעילת איסור אסורה לכהן ק"ו מגרושה, ומה גרושה שמתרת בתרומה ואסורה לכהן ק"ו הנפסלים בתרומה אסורין לכהונה, אבל אין לומר דלוקין משום כי תהיה לאיש זר, דמה שאסורה בתרומה הוא משום חלות איסור זרות ומה שאסורים לכהונה הוא מדין איסורי ביאה, וליכא למימר גילוי מילתא הוא. (ועיין בזה היטב).

וא"כ צ"ל בדעת הרמב"ם דהוא סובר דגילוי מילתא הוא דאסורים מדין זונה, וכמו שכתב כן החזו"א, ולכך סובר הרמב"ם דלוקין רק משום איסור זונה ולא משום איסור כי תהיה לאיש זר, דהאיסור כי תהיה לאיש זר שייך רק לתרומה דהוי מדין פסול זרות ולא על איסור ביאה, אבל התוס' שכתבו דלוקין שתיים, הם סוברים כמו שביארנו ברש"י דהא דילפינן איסור לכהונה אינו איסור ביאה כשאר איסורי ביאה אלא חילול מקדושת כהונה כמו לתרומה, ומה שפסק הרמב"ם בפירושו המשניות דכל זמן שכהן נושא אשה בעבירה יש לו דין חלל מן התורה, אינו אלא בגרושה ואלמנה לכהן גדול דעשאה חללה, ולא בשאר פסולין דמרבין מאשה כי תהיה לאיש זר.

לכהן, אלא הוא איסור בלבד, ואם כן לאו גילוי מילתא הוא אלא ילפותא מקל וחומר, ועיין היטב בזה.

ואולי אפשר לבאר בדעת רש"י דכהן שאסור באשה שנפסלה לא הוי איסור ביאה כשאר איסור ביאה אלא דין חילול קדושת כהונה, דכמו שאסור לכהן ליטמא למתים אסור באשה שנפסלה, ועיין בסוטה (כג:): דילפינן מקראי דכהן אין מתחלל דאמר קרא ולא יחלל זרעו בעמיו, זרעו מתחלל והוא אינו מתחלל, הא לך דבעינן קרא למעט שכהן אינו מתחלל, ומבואר מזה דאיסורא הוא נמי איסור חילול של כהונה. ולפי זה אתי שפיר הא דאסקינן בגמ' דאיסור לכהונה אינו אלא גילוי מילתא, דהא דאסורה לתרומה אינו מדין איסור זרות בלבד אלא משום שנפסלה לקדושת כהונה, וכמו כן איסורו לכהונה הוא משום שנפסלה מקדושת כהונה, ושפיר יש לומר דלוקה על לאו דכי תהיה לאיש זר בין על תרומה בין על כהונה, דתרווייהו איסורו משם אחד הוא.

ובאמת בדעת הרמב"ם דסובר דאיסור כהונה הוי נמי איסור ביאה כשאר איסורי

